

Zitting 1982–1983

17 897

Algemene regeling van beslag op loon, sociale uitkeringen en andere periodieke betalingen

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet houdende algemene regeling van beslag op loon, sociale uitkeringen en andere periodieke betalingen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 4 mei 1983

Beatrix

Nr. 2

ONTWERP VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de bepalingen over beslag op periodieke betalingen op grond van wettelijke sociale voorzieningen en van verplichtingen tot pensioen en levensonderhoud, en over het loonbeslag met elkaar in overeenstemming te brengen en op te nemen in een algemene regeling in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A. Na artikel 475a worden de volgende artikelen ingevoegd:

Artikel 475b

1. Beslag onder een derde op een vordering van de schuldenaar tot periodieke betalingen waaraan een beslagvrije voet is verbonden, is slechts

geldig voor zover een periodieke betaling de beslagvrije voet overtreft. De beslagvrije voet is verbonden aan vorderingen tot betaling van:

- a. loon,
- b. uitkeringen op grond van sociale verzekeringen, uitgezonderd kinderbijslag,
- c. uitkeringen op grond van de Wet Werkloosheidsvoorziening of van een wettelijke regeling ten behoeve van oorlogs- of vervolgingssslachtoffers,
- d. bijstand krachtens de Algemene Bijstandswet,
- e. pensioen, voor zover de Algemene Burgerlijke Pensioenwet daarop niet van toepassing is, of lijfrente,
- f. uitkeringen uit levens-, invaliditeits-, ongevallen- of ziekengeldverzekering,
- g. zakgeld op grond van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst of vergoeding krachtens artikel 26 van die wet,
- h. bedragen toegekend krachtens artikel 8, derde lid, van het Koninklijk besluit van 17 juli 1944, Stb. E 51, betreffende de arbeidsbemiddeling en de scholing, herscholing en omscholing,
- i. uitkeringen tot levensonderhoud, verschuldigd krachtens boek 1 van het Burgerlijk Wetboek,
- j. vergoeding van schade door het derven van levensonderhoud.

2. De beslagvrije voet bedraagt negen tienden van de som van de uitkering en aanspraak die de schuldenaar naar de maatstaf van de artikelen 3, 4, 5 en 6, eerste lid, van het Bijstandsbesluit landelijke normering telkens zou kunnen krijgen; voor iemand die in gezinsverband met zijn echtgenoot leeft, bedraagt de beslagvrije voet negen twintigsten van die som. Bij het bepalen van de beslagvrije voet worden de in de artikelen 3–6 genoemde premies buiten beschouwing gelaten. Beslag op nabetalingen is niet verder geldig dan indien de betaling tijdig was geschied, maar op de vordering al beslag was gelegd.

3. De beslagvrije voet wordt verhoogd met premie van een door de schuldenaar gesloten ziektekostenverzekering, telkens wanneer deze premie vervalt terwijl het beslag ligt. Deze verhoging geschiedt slechts nadat de schuldenaar aan degene onder wie het beslag ligt de verzekering heeft aangetoond, alsmede de vervalddag en de betaling van de premie.

4. De beide vorige leden gelden niet, indien de schuldenaar ter verzorging of verpleging in een daartoe bestemde inrichting verblijft. In dit geval belooft de beslagvrije voet de bijstand die hij telkens zou kunnen krijgen, verminderd met een derde van de bijstand voor persoonlijke uitgaven.

5. Ligt beslag op verschillende in het eerste lid genoemde vorderingen van de schuldenaar, dan wordt de beslagvrije voet omgeslagen in verhouding tot de hoogte van elke periodieke betaling. Deze omslag wordt slechts toegepast voor zover de beslaglegger aan degene onder wie het beslag ligt, de andere beslagen en de omvang van de betrokken periodieke betalingen heeft aangetoond.

6. De beslagvrije voet wordt verminderd met de periodieke inkomsten van de schuldenaar die wettelijk vatbaar zijn voor beslag, maar waarop geen beslag ligt. Deze vermindering geschiedt slechts nadat en voor zover de beslaglegger aan degene onder wie het beslag ligt heeft aangetoond dat die inkomsten vrij zijn van beslag.

7. Leeft de schuldenaar in gezinsverband met zijn echtgenoot, dan wordt de beslagvrije voet verhoogd met die van zijn echtgenoot. Deze verhoging wordt evenwel ongedaan gemaakt of verminderd nadat en voor zover de beslaglegger aan degene onder wie het beslag ligt heeft aangetoond dat de schuldenaar hiermee schriftelijk heeft ingestemd of dat de echtgenoot eigen inkomsten heeft die vrij zijn van beslag.

8. Van het tijdstip af waarop inkomsten die ingevolge het zesde of zevende lid tot vermindering van de beslagvrije voet leiden, wegvallen of op die inkomsten beslag is gelegd, wordt de beslagvrije voet dienovereenkomstig verhoogd. Deze verhoging geschiedt slechts nadat en voor zover de schuldenaar of zijn echtgenoot aan degene onder wie het beslag ligt

heeft aangetoond dat de inkomsten zijn weggefallen of dat een met name genoemde deurwaarder daarop beslag heeft gelegd. Voor zover de beslagvrije voet slechts wordt verminderd omdat de schuldenaar daarmee heeft ingestemd, eindigt de vermindering, zodra hij zijn instemming schriftelijk herroept.

9. Tenzij alle betalingen wekelijks geschieden worden zij, evenals het inkomen van de echtgenoot, voor de toepassing van dit artikel berekend per maand.

Artikel 475c

Geen beslagvrije voet geldt voor vorderingen van een schuldenaar die niet in Nederland woont of vast verblijft. Indien hij evenwel aantoont dat hij buiten deze vorderingen onvoldoende middelen van bestaan heeft, kan de kantonrechter op zijn verzoek een beslagvrije voet vaststellen voor zijn vorderingen op schuldenaren die woonplaats hebben in Nederland.

Artikel 475d

Indien beslag is gelegd op een niet in artikel 475b, eerste lid, omschreven vordering tot wekerende betalingen, en de schuldenaar onvoldoende andere middelen van bestaan heeft, kan hij de kantonrechter verzoeken artikel 475b mede op die vordering van toepassing te verklaren.

Artikel 475e

1. Een schuldenaar is verplicht aan een deurwaarder die gerechtigd is tegen hem beslag te leggen, desgevraagd zijn bronnen van inkomsten op te geven. De deurwaarder is verplicht hem op te geven hoeveel zijn beslagvrije voet bedraagt, berekend volgens artikel 475b, tweede lid.

2. Een schuldenaar op wiens vordering tot periodieke betalingen beslag ligt en die met zijn echtgenoot in gezinsverband leeft, is verplicht aan de deurwaarder die het beslag heeft gelegd, desgevraagd op te geven en binnen een week schriftelijk te bevestigen:

a. of hij tot nader order afziet van verhoging van de beslagvrije voet op grond van inkomsten van zijn echtgenoot;

b. zo nee, of zijn echtgenoot eigen inkomsten heeft en de hoogte daarvan na aftrek van de in artikel 475a genoemde inhoudingen; hij kan evenwel volstaan met mee te delen dat dit bedrag niet lager is dan de beslagvrije voet van zijn echtgenoot.

3. Een deurwaarder die gerechtigd is tegen een schuldenaar beslag te leggen, is bevoegd aan ieder te vragen of hij aan de schuldenaar periodieke betalingen verricht of schuldig is. Ieder is verplicht deze vraag naar waarheid te beantwoorden en het antwoord desgevraagd binnen drie dagen schriftelijk te bevestigen. Daarbij moet de termijn van de betalingen worden opgegeven en de omvang na aftrek van de in artikel 475a genoemde inhoudingen en van eventuele gelegde beslagen. De Staat en openbare lichamen behoeven de vraag slechts te beantwoorden ten aanzien van in de vraag omschreven betalingen.

B. Artikel 479c vervalt.

C. In artikel 735, tweede lid, wordt in plaats van «Indien er geene bescheiden bestaan, kan de president der regtbank» gelezen: Indien er geen bescheiden zijn of indien het voornemen bestaat beslag te leggen op een vordering tot een in artikel 475b, eerste lid, vermelde periodieke betaling, kan slechts de president van de rechtbank.

Aan dit lid wordt een zin toegevoegd, luidende:

Verlof tot het leggen van beslag op zulk een vordering tot periodieke betalingen wordt slechts verleend nadat de schuldenaar is gehoord of nadat is gebleken dat hij de gelegenheid om te worden gehoord, ongebruikt heeft gelaten.

D. Artikel 756 wordt vervangen door het volgende artikel:

Artikel 756

Op dit beslag zijn de artikelen 475a–475e van toepassing.

ARTIKEL II

Het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 1465, nummer 3, wordt vervangen door de volgende nummers:
3°. Ten aanzien van een schuld waarop beslag niet is toegestaan;
4°. Ten aanzien van het deel van een schuld waarop beslag niet geldig zou zijn, bij ontbreken van andere inkomsten van de schuldeiser.

B. Het eerste en tweede lid van artikel 1638g vervallen.

C. Het tweede (nu vierde) lid van artikel 1638g wordt gelezen:
Een volmacht tot invordering van het loon is slechts geldig, indien zij schriftelijk is verleend. Zij is steeds herroepelijk.

D. In het tweede lid van artikel 1638r wordt de puntkomma vervangen door een punt en vervalt de zinsnede die volgt.

ARTIKEL III

De Algemene Ouderdomswet (Stb. 1965, 429) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 21, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

B. Aan artikel 15 wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. De uitkering op grond van het tweede lid is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL IV

De Algemene Weduwen- en Wezenwet (Stb. 1965, 429) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 36, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

B. Voor de tekst van artikel 29 wordt het cijfer 1 geplaatst. Toegevoegd wordt een lid, luidende:
2. Dit pensioen is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL V

De Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (Stb. 1980, 28) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 50, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

B. Aan artikel 44 wordt een lid toegevoegd, luidende:
6. De uitkering op grond van dit artikel is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL VI

De Invaliditeitswet (Stb. 1913, 205) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 171, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c verval.

In het derde lid van dit artikel wordt «is het bepaalde onder a, b en c van het eerste lid alsmede in het tweede lid» vervangen door: «zijn de voorgaande leden».

B. Aan artikel 166 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De rente op grond van het eerste lid is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL VII

De Ouderdomswet 1919 (Stb. 1919, 628) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 17, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c verval.

B. Aan artikel 15 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De rente op grond van het eerste lid is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL VIII

De Ziektewet (Stb. 1967, 473) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 50, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c verval.

B. Aan artikel 35 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Het ziekengeld overeenkomstig dit artikel is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL IX

De Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (Stb. 1977, 492) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 58, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c verval.

B. Aan artikel 53 wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. De uitkering op grond van dit artikel is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL X

In artikel 24, eerste lid, van de Werkloosheidswet (Stb. 1967, 421) wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c verval.

ARTIKEL XI

De Wet Werkloosheidsvoorziening (Stb. 1964, 485) wordt als volgt gewijzigd:

A. Het eerste lid van artikel 30 wordt gelezen:

1. De uitkering is

a. onvervreemdbaar;

b. niet vatbaar voor verpanding of belening.

- B. Aan artikel 19 wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. De uitkering op grond van het tweede lid is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL XII

De Wet Sociale Werkvoorziening (Stb. 1967, 687) wordt als volgt gewijzigd:

- A. Het eerste lid van artikel 22 wordt gelezen:
1. Vervreemding, verpanding of belening van het aan de werknemer verschuldigde loon is slechts geldig voor zover beslag op zijn loon geldig zou zijn bij ontbreken van andere inkomsten.
- B. In artikel 23 vervallen het eerste lid en het cijfer voor het tweede lid. In dit lid wordt in plaats van «Schuldvergelijking» gelezen: Verrekening.

ARTIKEL XIII

Artikel 32 van de Pensioen- en spaarfondsenwet (Stb. 1981, 18) wordt als volgt gewijzigd:

- A. Het eerste lid vervalt.
- B. Het tweede lid wordt vernummerd tot eerste lid. In dit lid wordt de zinsnede «is slechts in zover geldig als een beslag op zijn pensioen of zijn aanspraak op pensioen geldig zou zijn» vervangen door: «is slechts geldig voor zover beslag op zijn pensioen geldig zou zijn bij ontbreken van andere inkomsten».
- C. De leden 3–5 worden vernummerd tot 2–4.

ARTIKEL XIV

Artikel 29 van de Wet betreffende verplichte deelneming in een beroeps-pensioenregeling (Stb. 1972, 400) wordt als volgt gewijzigd:

- A. Het eerste lid vervalt.
- B. Het tweede lid wordt vernummerd tot eerste lid. De derde zin wordt gelezen: «Zij is bovendien slechts geldig voor zover beslag op het pensioen geldig zou zijn bij ontbreken van andere inkomsten».
- C. De leden 3 en 4 worden vernummerd tot 2 en 3.

ARTIKEL XV

In de Wet gewetensbezwaren militaire dienst (Stb. 1980, 6) wordt artikel 29 vervangen door een nieuw artikel, luidende:

Artikel 29

1. Vervreemding, verpanding of belening van het aan de tewerkgestelde toekomstende zakgeld is slechts geldig voor zover beslag op zijn zakgeld geldig zou zijn bij ontbreken van andere inkomsten.
2. Een volmacht tot invordering van het zakgeld is slechts geldig, indien zij schriftelijk is verleend. Zij is steeds herroepelijk.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de vergoeding, bedoeld in artikel 26.
4. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel, is nietig.

ARTIKEL XVI

Het tweede en derde lid van artikel 84b van de Algemene Bijstandswet (Stb. 1973, 395) worden vernummerd tot vierde en vijfde lid. De eerste drie leden van dit artikel worden gelezen:

1. Bijstand is niet vatbaar voor vervreemding of verpanding.
2. Andere bijstand dan ter tegemoetkoming in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan of voor persoonlijke uitgaven is niet vatbaar voor beslag.
3. Beslag op bijstand ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan of voor persoonlijke uitgaven bij verblijf ter verzorging of verpleging in een inrichting is slechts geldig binnen de grenzen, gesteld in artikel 475b van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

ARTIKEL XVII

De Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers 1940–1945 (Stb. 1977, 494) wordt als volgt gewijzigd:

- A. Artikel 56, eerste lid, wordt gelezen:
1. De uitkering, vergoeding of tegemoetkoming is niet vatbaar voor vervreemding of verpanding.
- B. Aan artikel 34 wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Na het overlijden van de uitkeringsgerechtigde is de uitkering die doorloopt op grond van het tweede lid onder b niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL XVIII

Artikel 7 van de Wet van 22 mei 1845 (Stb. 22) op de invordering van 's Rijks directe belastingen wordt als volgt gewijzigd:

- A. Het vierde lid wordt vervangen door:
- De bepalingen van het eerste, tweede en derde lid zijn mede van toepassing op derden met betrekking tot door hen verschuldigde periodieke betalingen als zijn bedoeld in artikel 475b, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, voor zover die betalingen vatbaar zijn voor beslag.
- B. Het vijfde lid wordt gelezen:
- Zolang het in de vordering genoemde bedrag niet ten volle is voldaan, moeten de betalingen aan de ontvanger worden voortgezet, naar gelang de periodieke betalingen verschuldigd worden.

ARTIKEL XIX

1. Deze wet treedt in werking met ingang van het tweede kwartaal, volgende op het kwartaal waarin zij is afgekondigd.
2. Op het zelfde tijdstip treden de artikelen 429a–429r van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in werking voor de behandeling van zaken op grond van artikel 475c en 475d van dat wetboek.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,